

Modra snaha

(Kavkaška pravljica)

Bogat knez je sklenil, da si bo dal zgraditi stolp. Poiskal je starega zidarja, izkušenega in spretnega, ter ga najel za dobro plačo. Toda starec se dolgo ni mogel odločiti, ali naj gre na delo, zakaj o knezu so krožile slabe govorice. Pravilo se je, da izginjajo ljudje, ki pri njem delajo, brez sledu.

Starec je imel edinega sina. Preden je šel na delo, ga je zasnubil s sosedovo hčerko. Tretji dan je šel s sinom zidat stolp. Pot je bila dolga. Starec se je utrudil in je rekel sinu:

»Daj mi konja ali pa mi skrajšaj pot!«

Sin se je začudil in odgovoril:

»Oče, kako pa naj vam dam konja, ko ga nimam, kako vam morem skrajšati pot, ki jo je dal Bog?« Starec se je razjezil in se molče vrnil domov.

Sin je vse povedal svoji nevesti, in ta je rekla: »Tvoj oče je gotovo zblaznel od starosti.«

Drugo jutro je starec vprašal sina, kdo izmed njiju ima po ženski sodbi prav. Sin mu je povedal nevestin odgovor. Starec se je razhudil še bolj in je ukazal sinu, naj si poišče drugo nevesto. Spet so minili trije dnevi in spet je šel starec s sinom na pot. Med potjo se je ponovilo isto, in starec se je jezno vrnil domov. Druga nevesta je izvedela, kaj se je prigodilo in je rekla: »Tvoj oče je od starosti prišel ob pamet.«

Starec je bil še bolj jezen in je izbral sinu tretjo nevesto.

Tretji dan sta šla s sinom zopet h knezu. In spet je oče prosil sina, naj mu skrajša pot ali pa da konja. Ko pa je sin odgovoril, da ne more storiti ne tega ne onega, se je razjezil in šel domov. Razgorčeni sin je povedal vse nevesti. Nevesta mu je dejala: »Kako

si neroden! Namesto konja ponudi očetu palico in pot mu skrajšaj z zanimivim pripovedovanjem.«

Starec je bil z nevestinim odgovorom zadovoljen in je odšel s sinom h knezu.

Vneto sta se lotila dela, in kmalu je bil stolp do polovice dograjen. Knez je imel služkinjo. Ta je nekoč slišala, da je rekel knez nekomu izmed svoje družine: »Ko bo stolp dograjen, bom ubil starca in sina, da mi ne bo treba plačati mezde.« Služkinji sta se zidarja smilila in izdala jima je knezove nakane. Starec ni nič rekel in je pridno nadaljeval delo, toda druga polovica stolpa se je začela nagibati na stran. To je knez opazil in je dejal starcu: »Stolp se bo podrl, ima krive stene.« Starec je odgovoril: »To je zaradi tega, ker sem pozabil grezilo doma. Moram iti ponj.«

»Čemu bi hodil? Dam ti ljudi, ki ti bodo prinesli grezilo z doma.« In dal mu je svojega lastnega sina in enega služabnika.

Starec je rekel knezovemu sinu: »Prosim, reci moji snahi, naj izmed dveh ptičev, ki jih ima v svoji oblasti, sokola trdneje priveže, kavko pa naj izpusti.«

Knezov sin je vse točno povedal mladi snahi. Ta je takoj spoznala, za kaj gre. Ukazala je hlapcem, naj knezovega sina primejo, služabnika pa je poslala h knezu z naročilom: »Povej knezu, ako ne izpusti takoj mojega ženina in starca, bom dala mladega

kneza usmrtiti.« — Knez se je ustrašil ter še tisti dan izpustil starca in sina, da sta odšla domov.

»Glej, zakaj sem ti izbral modro ženo!« je rekel starec sinu, ko sta se vrnila domov.

*

I v a n P l e č n i k

Zajec in lisjak

Brat lisjak je zalezoval brata zajčka, ta pa je spet premišljal, kako bi mu ušel.

»Pa te bom le dobil —« je rekel sam pri sebi lisjak.

In komaj je to izrekel, že je priskakljal dobro rejen zajec.

»Hej, počakaj name, bratec zajček!« je klical lisjak.

»Ne utegnem, brat lisjak!«

»Rad bi ti nekaj povedal.«

»Dobro, kar od tam mi povej, kjer stojiš. Ne hodi bliže, ker sem danes poln bolh,« je dejal bratec zajček.

»Včeraj sem srečal strica medveda,« je vpil lisjak. »Očital mi je, da se midva ne razumeva dobro. Saj sta soseda — je rekel — zato morata živeti v prijateljstvu! Obljubil sem mu, da bom o tem govoril s teboj.

Zdajci se je zajec popraskal z zadnjo nogo za uhljem, vstal in rekel:

»Dobro, brat lisjak! Pridi k meni jutri, bova skupaj obedovala. Sicer nimamo nič posebnega doma, ampak žena in otroci bodo že kaj našli, da te bomo pogostili.«

»Prav rad bom prišel —« je odgovoril lisjak.

»In jaz se nate veselim —« je dejal zajec.

Domov je prišel brat zajec zelo žalosten.

»Kaj ti je, možek?« je vprašala mati zajka.

»Za jutri se je k nam povabil brat lisjak,« je odgovoril zajec. »Moramo paziti, da nas ne preseneti.«

Drugi dan sta zajec in zajka vstala že pred svitom in šla na vrt. Tam sta nabrala zelja in korenja ter pripravila izboren obed.

Nenadno pa je majhen zajček, ki se je igral na dvorišču, priskakljal in klical:

»Mama! Mama! Brat lisjak že gre!«

Oče zajec je brž pograbil otroke za ušesa in jih skril. Sam pa je z materjo zajko čakal pri vratih na brata lisjaka.

Čakala sta in čakala, toda brata lisjaka ni bilo. Čez nekaj časa je pogledal zajec skozi vrata in uzrl za voglom konec lisjakovega repa. Zajec je zaprl vrata in sedel z zajko in otroki k mizi. Pojedli so, ne da bi jih bil kdo motil.

Po obedu je prišel brat jež in rekel:

»Brat lisjak prosi, naj mu oprostite. Zbolel je in zato ni mogel priti. Prosi torej, da bi prišel brat zajec na obed k njemu.«

Sonce je stalo že visoko, ko je hitel zajec proti lisjakovemu domu. Zajec sliši, kako nekdo stoka. Pogleda skozi vrata in vidi: lisjak sedi v naslanjaču, zavit je v volneno ruto in se dela, kakor da mu je res prav slabo.

Zajec se ozre na desno, na levo — toda nikjer ne vidi obeda. Na mizi je samo skleda in zraven nje oster nož.

»Ali imaš piščančka za obed, brat lisjak?« je vprašal zajec.

»Da, brat zajček, mladega in svežega,« je rekel lisjak.

Zdaj si je zajec pogladil brke in dejal:

»Zakaj pa nisi pripravil tudi korenčka, brat lisjak? Piščanec brez korenčka mi ne diši.«